

ASPASIM

DOSSIER

SETEMBRE 2018

NIF: G-08575441

ADREÇA SERVEIS CENTRALS

C/ Mont d'Orsà, 22-24
08017 - BARCELONA (zona de Vallvidrera)

Tel: 934068401
934068409

Fax: 934068448

E-mail: aspasim@cim.es aspasim@aspasim.com

Web: www.aspasim.es

QUE ES ASPASIM

ASPASIM, amb **80 anys de presència en la nostra societat**, es una Entitat amb seu a Barcelona que a través de la seves estructures jurídiques d'Associació i Fundació, té com a missió la inclusió, assistència, rehabilitació i atenció integral, personalitzada i de qualitat a les persones amb **Discapacitat intel·lectual greu** en tots els àmbits vitals (EDUCACIO- OCUPACIÓ- LLEURE- ESPORT- HABITATGE, ETC..), per tal de potenciar el seu màxim desenvolupament personal i social i tots aquells altres aspectes que incideixen en una vida de qualitat per a les persones en general (Benestar emocional, Relacions interpersonals, Benestar material, Benestar físic, autodeterminació, inclusió social i Drets).

El primer Centre fou fundat l'any 1938 per Maria Mullerat, que juntament a la Pedagoga Vicenta Verdú, impartien Classes de rehabilitació a un grup de nens amb dificultats d'aprenentatge, per a poder-los integrar posteriorment a les Escoles Ordinàries.

L'any 1970 es creà l'Associació de famílies amb el nom d'ASPASIM, que aleshores tenia ubicats els serveis al barri del Carmel, en una Masia anomenada CASA MORA.

L'any 1985 (Compra de la Finca del Carrer Mont d'Orsà, 22-24 de Vallvidrera- 1 Ha de terreny i 4 edificacions Q: 20A/10), conscients de les importants limitacions al nostre Projecte de futur, vam traslladar els serveis, els centres diürns i sobre tot les il·lusions a l'actual **finca de Vallvidrera**, creant al llarg d'aquests darrers 33 anys diferents Serveis residencials per als nens i adults sense famílies o amb greus dificultats de convivència dins del nucli familiar, a la Ciutat de Barcelona.

L'Any 1995 es creà la Fundació ASPASIM-VICENTA VERDU, per tal de tutelar i donar suport a través dels diferents donatius i llegats rebuts als centres i serveis de l'Associació.

Actualment, ASPASIM compta amb els següents Centres i Serveis ubicats a BARCELONA:

CENTRES

Una Escola d'Educació Especial, un centre Ocupacional, un centre d'atenció Especialitzada, Bugaderia, Horts urbans, conreu i granja ecològics ,camp d'esports, poliesportiu i dues Residències a la Finca de Vallvidrera a Barcelona
- Una Hectàrea al carrer Mont d'Orsà, 22-24.

Un Centre de recursos a la inclusió educativa d'alumnes amb discapacitat intel·lectual (CEEPSIR) matriculats en diferents escoles públiques i concertades de Barcelona. El centre de referència s'ubica al carrer Cornet i Mas, 46 de Sarrià.

Dos serveis de Centre Ocupacional - artesanía terapèutica- al Poble Espanyol de Montjuic.

Un Centre Ocupacional al carrer Canet de Sarrià.

Dues Llars Residència al barri de Sants,

Un Centre Experimental per a infants a la Vil·la Olímpica .

Un Centre Experimental per a infants a la zona de la Catedral.

Dues Llars Residència per a persones adultes amb discapacitat intel·lectual greu a la Rda. Sant Pau.

Una Residència per a persones adultes amb discapacitat intel·lectual greu al Carrer Isaac Albèiz

Una Llar Residència per a persones adultes amb discapacitat intel·lectual greu al barri de Gràcia.

SERVEIS

Avaluació, diagnòstic i seguiment.

Departament Social

Departament de voluntariat

Fisioteràpia

Neurologia

Suport i respir familiar.

Suport i centre de recursos a la inclusió educativa dins l'escola ordinària.

Departament de comunicació, logopèdia i SAAC.

Lleure, vacances i esport.

Pràcticum

Programes europeus

Transport

Menjador

Departament de Qualitat.

A QUI VAN DIRIGITS ELS NOSTRES SERVEIS ?

Dins de l'ampli ventall de persones amb discapacitat intel·lectual existent, el nostre projecte va dirigit concretament al segment que representaria el 4% de les persones amb una discapacitat més greu. D'acord amb Snell (1987), i en l'àmbit escolar, el percentatge d'alumnes que s'inclouria dins d'aquesta categoria, no superaria el 0,5% de tota la població escolar.

Greenspan (1997) dona la següent definició de Discapacitat intel·lectual des d'un model ecològic-funcional.

Persones àmpliament percebudes com a necessitades de **suports a llarg termini, adaptacions o proteccions** donades les limitacions persistents en **intel·ligència social, pràctica i conceptual** i la incapacitat resultant per a afrontar les demandes d'una varietat de situacions i rol. S'assumeix que aquestes limitacions, en la majoria dels casos, que resulten de anormalitats o fets o fets que tenen lloc al llarg del període de desenvolupament i que tenen efectes permanents en el desenvolupament i funcionament del cervell. Les persones amb discapacitat intel·lectual poden dividir-se en quatre subcategories que indiquen el grau de discapacitat general: **INTERMITENT, LIMITADA, EXTENSA I GENERALITZADA**. Aquests nivells estan determinats per la **intensitat i grau de generalització dels suports necessaris** més que pel grau de discapacitat intel·lectual.

La TASH (The Association for Persons with Severe Handicaps) (1997), amb un alt contingut innovador i integrador entén que les persones amb discapacitats greus o molt greus són aquelles que necessiten **d'importants i amplis suports** de caràcter permanent en més d'una capacitat funcional bàsica per a poder **participar i integrar-se en entorns comunitaris** i per a poder gaudir de la **Qualitat de Vida** de les persones amb menys discapacitats o sense. Les activitats per a les que poden necessitar suport són la mobilitat, la comunicació l'autonomia personal i l'aprenentatge, en tant que necessàries per a la vida independent.

La definició de la TASH, no solament fa referència al nivell, la durada i l'objecte dels suports necessaris, sinó que especifica els objectius i resultats esperats.

Brown, Wolery i Haring recullen les limitacions que generalment mostren les persones amb discapacitats greus i significatives:

1. L'alentiment de l'adquisició de noves capacitats.
2. La dificultat per a la generalització i manteniment de les capacitats obtingudes recentment.
3. Dèficits greus de la capacitat de comunicació.
4. Trastorns en el desenvolupament físic i motor.
5. Dèficits en l'autonomia personal
6. Escassetat de conductes i interaccions constructives.
7. Conductes inadequades freqüents.

Aquestes limitacions es tradueixen en el següent ventall diagnòstic:

La Discapacitat Intel·lectual Greu associada a Paràlisi Cerebral, Epilèpsia, dèficits sensorials, trastorns comportamentals i Trastorns somàtics diversos.

Trastorn de l'Espectre autista.

En qualsevol cas, el percentatge de discapacitat determinat pels Equips de Valoració ha de ser superior al 65%.

OBJECTIUS A ASSOLIR

Entenent, dins d'un esquema de respecte a la diversitat, que la Discapacitat Intel·lectual i el TEA no són una característica individual, sinó una expressió de la interacció entre la persona i el seu entorn, i per tant, defugint d'etiquetes que no diuen res i que separen el subjecte de la resta del seu grup social; els nostres objectius essencials són potenciar, donar suport i ajudar amb major o menor intensitat la persona a desenvolupar-se en les diferents àrees de desenvolupament humà i que d'acord amb l'AAIDD, *American Association on Intellectual and Developmental Dissabilities*, serien:

- Ensenyament i educació
- Vida a la Llar.
- Vida a la comunitat.
- Treball
- Salut i seguretat
- Conductual
- Social
- Protecció i defensa.

L'EQUIP HUMÀ

Les persones que fan possible el nostre projecte es distribuirien de la següent manera:

RECURSOS PERSONALS	NOMBRE DE PERSONES
Personal contractat per ASPASIM	98
Serveis Professionals (Mèdic, infermeria, Suports escola inclusiva)	12
Personal d'empreses de serveis (Cuina, manteniment, neteja, transport, informàtics, ...)	13
Organitzacions no lucratives de suport (T-ASISTE -Merchanservis , ECOaTAULA, AMBIT, BCN-Esports, ORATGE, ...)	68
VOLUNTARIAT, PRACTIQUES UNIVERSITÀRIES	206
TOTAL	397

NOMBRE DE PERSONES BENEFICIARIES

TIPOLOGIA DE SERVEI	NOMBRE DE PERSONES
USUARIS/ES DELS SERVEIS DIURNS	195
USUARIS DELS 10 SERVEIS RESIDENCIALS	70
TOTAL	265

MEMBRES DE LA JUNTA DIRECTIVA

EFREN CARBONELL I CODINACH	PRESIDENT
CARME SALA I SCHNORKOWSKY	VICEPRESIDENTA
JOAN VALLS PELLICER	SECRETARI
JOSEP MARIA VILA PALLAROLS	TRESORER
MANUEL ANTON BAÑOS	CONTADOR
DAVID VICENTE VAZQUEZ	VOCAL
GUILLERMO BRIONES GODINO	“
JOAN MARIMON PASTOR	“
ANTONI JOVE BRULLAS	“
JOAN GRAU NAVARRO	“
EFREN CARBONELL I PARET	DIRECTOR (amb veu i sense vot)

EIX BÀSIC I MARCS CONCEPTUALS

L'Eix entorn del qual pivoten les diferents actuacions, accions i plans socio-educatius recau en la "diada bàsica" Tutor-educador / persona amb discapacitat ; i el projecte d'organització , altament complexa, es fonamenta en 4 principis bàsics:

1. La Qualitat
2. L'Educabilitat cognitiva
3. El model biopsicosocial
4. L'Ecologia del desenvolupament humà

1. La Qualitat

Aspasim, entitat **sense ànim de lucre i d'interès general**, amb **80 anys** de servei a **persones amb discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament greus** , ha assolit el compromís d'implementar i garantir un model de **Gestió de la Qualitat** en tots els àmbits de l'organització, orientat a la satisfacció, des **d'una dimensió biopsicosocial**, de les seves necessitats , facilitant-los els suports que possibilitin el màxim nivell de **participació i creixement** en totes les activitats educatives, de treball, de consum, de lleure, comunitàries i de tipus domèstic que tipifiquen un **model de vida socialment valorat**.

Per tal d'assolir aquests objectius, i tenint molt clar que els mateixos no podrien reeixir sense **l'estreta col·laboració de la família, tutors, professionals, administracions públiques i la pròpia ciutadania**, la Direcció ha establert la **Política de la Qualitat** que es fonamenta en els següents **Principis**:

1. **La satisfacció de la persona**, és un objectiu imprescindible, permanent i prioritari. Totes les actuacions, doncs, han de partir d'una **Planificació Centrada en la Persona** que tingui en compte les seves **necessitats**, suports, barreres i restriccions personals i d'entorn, limitacions, temences, preferències, aspiracions , desigs i somnis, per tal d'ajudar-lo a construir un **Projecte de Vida Propi**.
2. **La Felicitat** d'una persona amb **discapacitat** (l'OMS- CIF 2001 i la Convenció de 2006), entesa essencialment com una vivència de **benestar subjectiu**, i indicador màxim d'una **vida de qualitat**, juntament al benestar material, emocional i físic, el desenvolupament personal, els drets, les relacions interpersonals, la inclusió i **l'autodeterminació**; es compon dels **mateixos elements i factors que són importants per a persones sense discapacitat**.
3. Establir un grau de **comunicació** eficaç amb les persones que gaudeixen dels diferents serveis d'ASPASIM; **eliminant els obstacles i barreres estructurals i funcionals**, presents en un elevat percentatge d'usuaris, a través dels diferents sistemes augmentatius i alternatius de comunicació i d'altres tècniques al nostre abast, **fonamentalment el S.C.P** (Suport Conductual Positiu).

Es fonamental per tal de potenciar l'adaptació a les seves necessitats i expectatives, **conèixer i avaluar el seu nivell de satisfacció** i poder, també, malauradament, elaborar restriccions en determinats processos d'autodeterminació derivades del **principi de realitat, la preservació de la salut i la seguretat**.

4. Aprofundir en un model **d'organització sostenible, honest, transparent i innovador - des de la base, que potenciï l'autogestió - i humanista** dels recursos personals on valors bàsics com la llibertat, la **confiança**, la responsabilitat, l'equitat, **l'ètica en la intervenció**, la dignitat, el **respecte**, l'autocrítica, el dissentiment creatiu, la iniciativa, la passió, la intuïció i la racionalitat vagin definint un camí vers la **millora contínua**.
5. Realitzar sistemàticament **mesuraments d'anàlisi de riscos d'acord amb la ISO 2015 i registres de la qualitat**, recollits de la informació i anàlisi de dades, amb un bon aprofitament de les TIC. Aquesta praxi ha de permetre identificar oportunitats de perfeccionament i millora, tot orientant esforços a la prevenció i en última instància a **l'optimització**.
6. Potenciar el **factor de progrés humà**, ja que la qualitat en una Organització "entre i per a persones" només pot aconseguir-se creant espais de comunicació, intercanvi, diàleg, **participació i escolta actives** i **treball cooperatiu d'equip** on hi flueixin l'aprenentatge mutu, la visió i el coneixement compartits i els potencials creatius de tothom
7. Proporcionar **formació, capacitació i informació**, planificada i permanent en les tècniques de qualitat a tots els nivells.
8. Integar els **proveïdors, les persones voluntàries, les Associacions sense ànim de lucre i les diferents organitzacions col·laboradores** en el compromís de la qualitat.

La Direcció desitja transmetre la transcendència de l'adequada comprensió, implantació i actualització d'aquesta Política en tots els nivells i funcions de l'Entitat i es compromet a proporcionar els recursos adequats per al seu desenvolupament i implantació i a efectuar el corresponent seguiment d'eficàcia. Conscient, tanmateix de la greu crisi econòmica que passa la nostra societat, demana a tothom un sobre esforç que compensi l'impacte de la mateixa.

Barcelona, Gener del 2001 - **Revisada el setembre de 2018**

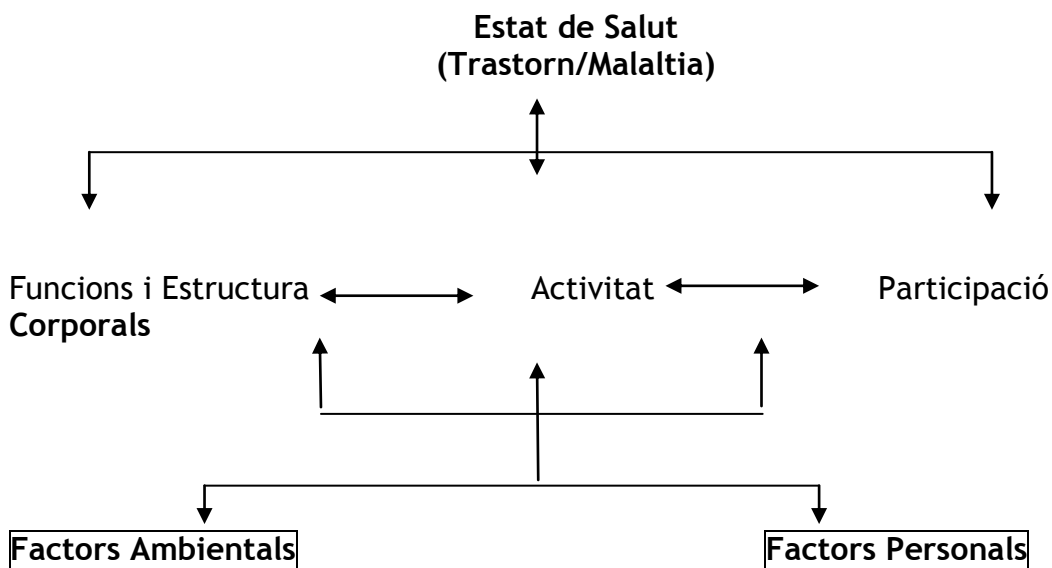
2. Model biopsicosocial.

La 54 Assemblea Mundial de la Salut, del 22 de maig del 2001, fa seva la nova Classificació Internacional del Funcionament, la discapacitat i la Salut - CIF- i insta als seus estats membres a utilitzar-la (ICF, 2001).

Molt sintèticament, la CIF, fonamentada en un model de comprensió biopsicosocial de la discapacitat, defineix el *Funcionament* com a un terme genèric que serveix per a designar totes les funcions i estructures corporals, la capacitat de desenvolupar activitats i la possibilitat de participació social de

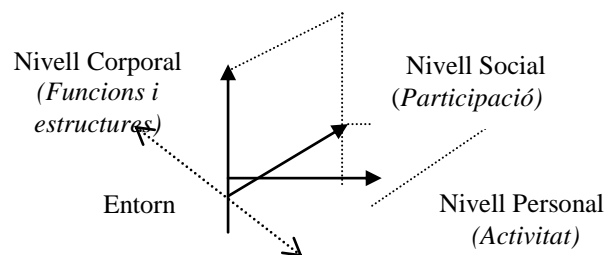
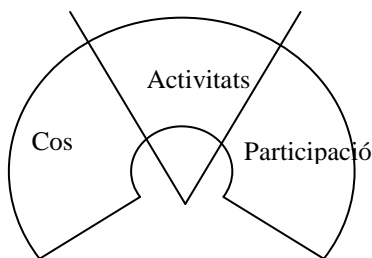
l'ésser humà; és un terme genèric per a les condicions de salut positives (o "no negatives"). I la *Discapacitat* com a terme genèric que recull les deficiències en les funcions i estructures corporals, les limitacions en la capacitat per a realitzar activitats i les restriccions en la participació social de l'ésser humà i d'aquesta manera deixa d'usar-se com una part de les conseqüències de la malaltia i s'eleva a terme de " paraigües" per a totes les condicions de salut negatives - terme globalitzador dels factors negatius del funcionament humà.

Estructura de la Interacció de conceptes.

Conceptes clau: Funcions i estructura corporals- Deficiència- Activitat- Limitació d'activitat- Discapacitat- Participació- Restricció a la participació- Factors contextuais- Factors ambientals- Factors personals- Funcionament

Les següents figures ens mostren les dimensions del funcionament i la discapacitat com un contínuum (esquerra) o com una existència multidimensional (dreta):

En l'enfocament de "contínuum" és necessari dibuixar límits entre les Funcions Corporals, les Activitats i la Participació. Per exemple, una funció solament podria aparèixer en una dimensió. Tanmateix, un enfocament multidimensional permet que varies funcions apareguin en diferents dimensions al mateix temps. L'OMS, aposta per aquest darrer, ja que, per exemple, una persona pot tenir dificultats amb la memòria, experimentar limitacions en les activitats relacionades amb l'aprenentatge de noves coses i tenir, a més a més, una participació limitada en àrees de la vida que requereixin aprenentatge.

3. Educabilitat Cognitiva

Sense defugir de la interactivitat i els arrels constructivistes (Fuster P. i Jean P. (1996), aquest nou concepte constitueix un avenç educatiu molt important. Acceptar l'educabilitat cognitiva significa adherir-se a la idea que la intel·ligència és educable, independentment de l'edat i el nivell de funcionament cognitiu manifestat. De fet acceptar aquest principi, és essencialment expressar una confiança plena en la persona amb discapacitat greu, en l'assoliment d'aprenentatges fruit de la interacció de l'acte educatiu i de l'activitat com a motor i generador de coneixement. Des de la praxi d'ASPASIM hem vist desenvolupar-se en tots els àmbits , no només de comportament adaptatiu, persones que havien estat a casa al llarg de més de tres dècades.

Destacar també que l'abordatge ha de ser múltiple, essent-ne un bon exponent l'escenari que ens obre la Teoria de les Intel·ligències múltiples, tant important per a les persones amb discapacitat:

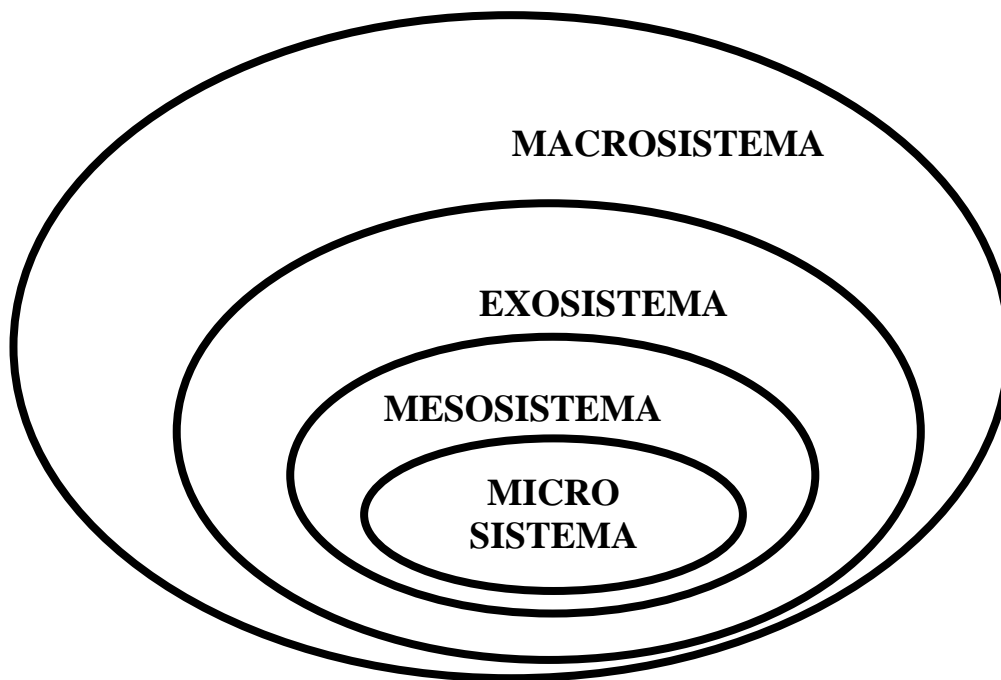
Educar - contràriament a ensenyar que ens refereix més a qüestions organitzatives de sistemes, mètodes o actuacions -, ens apropa a dues dimensions essencials: **La formació i el desenvolupament** . (a) *La formació* quant a acció que ajuda a fer (quelcom) donant-li la “forma” que li és pròpia. Si parlem d’infants, joves i persones adultes, aquesta acció desvetlladora de potencialitats i qualitats- físiques, psíquiques, socials, ètiques i intel·lectuals- esdevé un acte creatiu. *L’educació*, per tant, aniria molt lligada a l’art, més enllà d’uns principis estètics que ens apropen a: el coneixement, les habilitats, l’activitat del pensament, la llibertat i el saber. (b) el *desenvolupament*, que en essència significa fer cessar d’estar envoltat (encerclat), fent actiu allò que romà latent en cada ésser humà; és un concepte, per tant obert, dinàmic, divers i gens restrictiu que ens apropa a uns estats successius de creixement cap a la complexitat, d’acord amb els trets, característiques, necessitats i particularitats de cada individu .

4. L’ecologia del desenvolupament humà (Bronfenbrenner, U, 1987)

L’ecologia del desenvolupament humà és l’estudi de la progressiva acomodació mútua entre un ésser humà actiu i les propietats canviants dels diferents entorns on es desenvolupa i que s’anomenen:

- Microsistema
- Mesosistema
- Exosistema
- Macrosistema

Es tractaria de l’aspecte més social de l’educació, on els patrons d’activitat de les persones amb discapacitat es fonamentarien en: (a) les pròpies activitats; (b) els rols i (c) les relacions que afecten a cadascun dels sistemes ecològics. El model ecològic, més enllà de les variables clàssiques que es circumscriuen al microsistema de la persona, vol incidir en els diferents *medis* on aquesta persona interactua, ja que precisament l’anàlisi i transformació en positiu d’aquestes interaccions aportarà més creixement personal, desenvolupament humà i en darrera instància una vida de més dignitat i qualitat.

El Microsistema compren les interrelacions en l'entorn immediat que tenen significat per a la persona i la **DIADA** és el component bàsic que possibilita la formació d'estructures interpersonals. En el nostre cas aquesta diada bàsica seria la formada pel Tutor-Educador/ Persona amb discapacitat greu.

El mesosistema comprèn les interrelacions entre dos o més entorns : Família, Escola, Llar, Esplai, Servei de Teràpia Ocupacional... ja que la persona participa en entorns múltiples- cal una estreta comunicació, coneixement i vincles que estimulin la confiança, l'orientació positiva, el consens d'objectius, l'equilibri i que la persona sigui el centre de planificació.

L'exosistema ens apropa a entorns que no inclouen directament la persona , però on s'hi produeixen fets que l'afectaran d'una manera o altra. Parlem de la comunitat de veïns d'escala, del barri, organització dels serveis, programes de televisió, etc...

Per últim, en el *macrosistema* s'hi inclourien els valors culturals, les forces socials, les polítiques, els sistemes socials i econòmics, els models interpretatius de la discapacitat (caritatiu i proteccionista, mèdic, universal, conductual, social, biopsicosocial), les creences i les lleis i els estils de vida d'una societat.

De fet, la “diada bàsica” a partir de la qual pot anar construint-se un univers d'interaccions és **PERSONA/ TUTOR-EDUCADOR**. La diada és el component bàsic del microsistema des d'on es possibilita la formació d'estructures intrapersonals

i interpersonals més àmplies (reciprocitat, feedback, equilibri, relació afectiva, punt de referència....).

En el nostre projecte, cada usuari té assignats un o més educadors-tutors, en funció dels diferents serveis que utilitza, i les funcions més importants del mateix passen per un ampli coneixement de la persona en els àmbits bàsics : (a) sociofamiliar (Fets rellevants del passat, situació actual, dinàmica i composició del nucli bàsic, relació família-centre,.); (b) personal (Maduració i evolució global, trets de caràcter i personalitat-, nivell interactiu.) i (c) educatiu (història i nivell educatiu, actituds davant les tasques de caràcter general i específic, nivells de tolerància, concentració, atenció, elements motivacionals, dades intercentres (coordinació intertutorial).

Situada en una antiga i petita masia dins la finca de Vallvidrera educa una trentena d'alumnes i es regula pel DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de *l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*.

La Nostra actuació educativa es fonamenta en un **pla individualitzat** que reculli el conjunt d'ajudes, suports i adaptacions que pugui necessitar en els diferents moments i contextos escolars. el qual ha de recollir les grans línies de l'atenció que es proporcionarà a l'alumne/a durant un període de temps determinat, i anar-se adaptant d'acord amb el seu progrés.

El pla de suport individualitzat (PI) és un document que recull les valoracions i la presa de decisions dels equips docents –amb la participació de la família i de l'alumne–, sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes en tots els contextos en què es desenvolupa el projecte educatiu.

Elaboració del pla de suport individualitzat

1. L'equip docent ha d'elaborar el PI en el termini màxim de dos mesos des del moment en què se'n determini la necessitat.
2. El tutor de l'alumne és el responsable d'elaborar el PI i de fer-ne el seguiment, amb la col·laboració de l'equip docent i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius i, o també, de l'orientador del centre educatiu i prenent en consideració els informes que aportin altres professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, i ha d'actuar com a principal interlocutor amb els pares, mares o tutors legals i l'alumne.
3. Correspon a la direcció dels centres, amb el vistiplau de la CAD, o l'òrgan equivalent, aprovar el pla, i vetllar per la coordinació i col·laboració dels professionals que hi intervenen, i pel seu compliment.
4. Els pares, mares o tutors legals i l'alumne han d'estar informats del procés i han de col·laborar en l'elaboració dels acords del PI i en el seguiment d'aquest.
5. En el cas dels alumnes amb necessitats educatives especials, l'elaboració del PI es fonamenta en l'informe de l'EAP de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu.

Article 14

Contingut i avaluació del pla de suport individualitzat

1. El PI ha d'incloure les mesures i els suports adreçats a l'alumne referents als àmbits, les àrees o matèries que afavoreixen l'assoliment de les competències bàsiques, i els criteris d'avaluació que se li han assignat, superiors o inferiors als que corresponen al nivell en què està escolaritzat, i qualsevol altra decisió de l'equip docent quant a la resposta educativa.
2. Els resultats de l'avaluació de l'alumne que consten en documents oficials d'avaluació responen a l'aplicació dels criteris establerts en el PI.
3. El PI s'avalua i actualitza d'acord amb el progrés personal de l'alumne.
4. Es revisa de manera periòdica i, com a mínim, cada curs escolar.
5. El PI pot finalitzar en qualsevol moment i abans del temps previst inicialment si l'evolució de l'alumne així ho aconsella. Aquesta decisió, a proposta del tutor o tutora de l'alumne, informada la família i amb l'acord de la CAD, l'ha de prendre, degudament motivada, el director o directora del centre.
6. El PI ha de constar en l'expedient acadèmic de l'alumne.
7. Del contingut, l'avaluació i la finalització del PI, els pares, mares o tutors n'han de ser degudament informats.

De fet, el projecte educatiu de la nostra Escola, es basa en el coneixement ampli de les necessitats de suport educatiu de l'alumne (Model bio-psico-social) i en les respostes que cal donar-hi des d'uns plantejaments altament interactius que tinguin en compte en primer lloc l'interès de l'alumne i el conjunt de diades significatives que s'aniran construint per tal d'assolir una educació en el seu sentit més ampli, tenint presents sempre uns objectius que millorin la seva qualitat de vida i en última instància la seva felicitat com a màxima expressió de la mateixa.

Destaquem, també, que les agrupacions d'alumnes, tenen en compte el factor d'integració interna dins del grup classe. D'aquesta manera, i lluny d'agrupacions que tenen el diagnòstic o la patologia basal com a factors determinants, en les nostres unitats educatives hi conviuen nens amb Paràlisi Cerebral que utilitzen cadira de rodes, nens amb síndrome autista, etc..., potenciant-se una interacció d'ajut i suport mutu que són essencials en qualsevol projecte inclusiu que pretengui desenvolupar uns valors de solidaritat, de comprensió i en última instància de justícia.

No podríem concebre un model d'escola especial que es fonamentés en models de segregació interna i per tant excloent.

EL CAMÍ VERS L'ESCOLA ORDINÀRIA.

Un dels punts que considerem molt importants dins del nostre projecte d'Escola, es el treball que vam **iniciar l'any 1987** amb l'Escola Ordinària, el qual es fonamenta en la integració compartida o combinada del nen amb necessitats educatives especials greus entre els dos Centres Educatius i com un recurs més que doni resposta a les necessitats del nen.

CENTRE ESPECÍFIC DE RECURSOS PER A LA INCLUSIÓ EDUCATIVA EN CENTRES ORDINARIS D'ALUMNAT AMB DISCAPACITATS MÚLTIPLES I TEA

Des de l'any 1987 fins a l'actualitat, l'Associació **Aspasim** ha realitzat diversos projectes de cooperació donant suport a l'escolarització en centres ordinaris a alumnes amb greus discapacitats a la ciutat de Barcelona.

El novembre de 2007, el centre signa un **Conveni amb el Departament d'educació** i un acord amb l'IMEB on **Aspasim** es compromet a proveir els recursos necessaris per a l'escolarització dels alumnes en centres ordinaris que per a cada curs escolar s'acordi amb la unitat responsable i l'EAP .

L'atenció a aquest alumnat es concretarà en un **pla educatiu individualitzat** :

- **Suport a alumnes en el centre educatiu ordinari**
- **Suport tècnic a professionals dels centres educatius ordinaris**
- **Suport a pares i mares o tutors legals**
- **Actuacions per a la millora de l'atenció d'aquest alumnes**

Creiem fermament que tot l'alumnat, malgrat la severitat de la seva discapacitat, ha de ser ben acollit a l'escola ordinària com a primera opció, amb els suports i adaptacions adequats.

L'alumnat s'ha d'educar en classes on hi hagi una equilibrada proporció d'estudiants amb i sense discapacitat i dins de grups d'edat similar.

L'EDUCACIÓ INCLUSIVA

Aquest és el sentit bàsic de l' **ESCOLA INCLUSIVA**, a diferència de la Integració (entesa com els processos pels quals s'ajuda a determinats nens a participar en l'escola que ja hi ha en funcionament, i que potser no s'ha

canviat des de fa força temps), LA INCLUSIÓ suggereix la voluntat de reestructurar el programa de l'escola per a poder atendre la diversitat de tots els alumnes...per tant va molt més enllà de les intensitats i formes com la integració s'ha aplicat (física, funcional, social...)

- Implica un canvi d'actituds de conjunt i un canvi en les polítiques educatives pel que fa a la racionalització dels recursos existents.
- Exigeix un procés dinàmic i complex amb una constant interacció de tots els membres que participen del procés.
- Parteix del principi que tots els alumnes poden arribar a l'aprenentatge significatiu, amb els suports i oportunitats adequades, amb la participació de tots i amb la participació i flexibilitat necessària.
- Porta més feina i vol molt de treball d'equip, no només entre tots els professionals, facilitadors de suport i no professionals, sinó entre els mateixos nens (el treball cooperatiu entre els mateixos nens.....ES CONDICIÓN INDISPENSABLE EN UNA ESCOLA INCLUSIVA.)
- La inclusió educativa no és cap bolet, i ve avalada pels treballs d'investigació i practica educativa, des dels anys 80 de països com Canadà, Austràlia, EEUU i Anglaterra....)
- Exigeix la interacció i col·laboració estreta dels professionals de l'educació Especial i l'ordinària. La funció de la mestra d'ASPASIM a l'escola Ordinària en el procés, així com la tècnica en noves tecnologies i comunicació, suport al lleure, figura de pràctiques universitàries i altres especialistes segons el cas provinents de l'escola especial són condicions sine qua non.
- Els nens aprenen junts, a les mateixes aules, en el mateix nivell educatiu i amb criteris de grup heterogeni. L'aula és la unitat bàsica d'atenció organitzada heterogèniament. I a través de la instrucció de nivell múltiple. TOTHOM TE EL SEU LLOC A L'AULA.

Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos CEEPSIR ASPASIM

1. D'acord amb el procediment i els criteris que el Departament d'Ensenyament El CEE Contertat ASPASIM és proveïdor de serveis i recursos per als docents d'escoles i centres d'educació secundària, amb la finalitat d'orientar i concretar les actuacions més ajustades a les necessitats educatives de l'alumnat i desenvolupar programes específics de suport a l'escolarització dels alumnes, sempre en coordinació amb els equips directius dels centres i els serveis educatius.

2. Els programes específics de suport a l'escolarització poden ser de dos tipus:

a) De col·laboració en l'atenció directa als alumnes amb necessitats educatives especials en coordinació amb el tutor, l'equip docent i el personal d'atenció educativa de l'alumne, l'equip directiu i els serveis educatius.

b) D'aplicació de programes d'estimulació de la comunicació i el llenguatge, les habilitats adaptatives, l'autoregulació emocional, i programes de suport a la motricitat i mobilitat i a l'adaptació de l'entorn físic, o altres.

3. El procediment de distribució de recursos s'efectua d'acord amb les pautes següents:

a) El Consorci d'Educació de Barcelona avalua les propostes dels programes específics de suport a l'escolarització i n'aprova l'aplicació als centres, la durada i l'avaluació final.

b) Els serveis territorials i el Consorci d'Educació de Barcelona han de revisar anualment els recursos i suports dels centres del seu territori a fi de redistribuir-los en funció de les necessitats dels alumnes que s'han d'escolaritzar.

4. La provisió de serveis i recursos dels centres privats sostinguts amb fons públics s'ha de reflectir en els seus concerts, tal com preveu l'article 205.10 de la Llei d'educació, i s'ha de regular mitjançant un conveni.

5. A fi de determinar quins alumnes han de rebre suport d'un centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos, cal tenir en compte les consideracions següents:

a) Només poden rebre suport d'un centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos els alumnes amb necessitats educatives especials, escolaritzats en l'escola ordinària i l'informe de l'EAP dels quals faci constar la necessitat d'aquest suport.

b) Els suports i recursos intensius que ofereix el centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos han de tenir com a finalitat promoure l'autonomia i l'autodeterminació de l'alumne, i la implicació i l'aprenentatge dels equips docents per millorar la qualitat de la resposta educativa adreçada a tots els alumnes. Juntament amb la planificació del suport, se n'ha de planificar la retirada progressiva, si escau.

c) En qualsevol cas, els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona planifiquen i estableixen, d'entre els centres del seu àmbit territorial que ha determinat prèviament el Departament d'Ensenyament, quins d'aquests centres han de proveir suport, a quins centres han de proveir-lo i a quins dels seus alumnes.

6. Els alumnes amb necessitats educatives especials poden accedir a recursos i serveis que pertanyin a projectes educatius de dos centres diferents, si així s'estableix en el PI i en la proposta de mesures i suports de l'informe de l'EAP de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu, d'acord amb els pares, mares o tutors legals i amb l'autorització prèvia dels serveis territorials o, si escau, del Consorci d'Educació de Barcelona. Aquest aprofitament de recursos per a l'atenció integral de l'alumne no pot comportar-ne el trasllat entre els dos centres durant l'horari lectiu. S'ha de prioritzar la inclusió progressiva d'aquests alumnes al centre ordinari.

EI CENTRE OCUPACIONAL i CAE d'atenció diürna-ASPASIM

Situat, també en diferents edificacions a la finca de Vallvidrera, acull en aquests moments 70 persones en edat laboral, que per llurs importants discapacitats, no poden accedir al món laboral Ordinari o a un Centre Especial de Treball, i per bé que un important percentatge tindria una qualificació de Discapacitat intel·lectual; no creiem que un Centre de profunds fora l'adient. Recordem la gran correlació existent entre entorn i persona. Tots els nostres usuaris tenen un percentatge de disminució superior al 65%, i tres quartes parts sobrepassen el 75%.

El Centre Ocupacional, regulat pel Decret 279/87 de la Generalitat de Catalunya i amb 9 seccions en funcionament, té per objecte facilitar als seus destinataris, mitjançant una atenció diürna de tipus rehabilitador integral, els serveis de teràpia ocupacional a fi de poder assolir, dins les possibilitats i potencialitats de cadascú, i a través d'un PI (Programa individualitzat que elabora el Psicòleg amb l'ajut de monitors i especialistes; la màxima integració social.

En el Programa Individual, es contempen els dos grans àmbits d'intervenció amb la persona adulta amb discapacitat intel·lectual:

- a) La Teràpia Ocupacional
- b) L'ajustament personal.

a) La Teràpia Ocupacional o Ocupació terapèutica

Consisteix essencialment en l'execució de tasques no estèrils i relacionades amb el món del treball, on l'usuari pugui adonar-se de l'assoliment d'un resultat material satisfactori, útil, rendible i socialment acceptat. Aquest fet implicaria anar a les empreses que ens donen feina, anar a vendre els productes artesanals a diferents mercats de la ciutat, i òbviament, implica l'obtenció d'una petita compensació material que fins i tot els nois i noies amb més afectació valoren molt positivament.

Actualment, i d'una manera interactiva amb participació de diferents grups en diferents tasques, tindriem el següent ventall d'activitats:

- Productes de petita manufacturació per a empreses amb diferents materials (abraçadores, embalatge de diferents elements de ferreteria, carpetes, classificació i encapsat de retoladors per colors, cartrons de sabó, etc..).
- Jardineria. Consisteix en l'embelliment i conservació dels espais exteriors.
- Horts ecològics
- Arranjaments i neteja de la finca. La finca, de prop d'una hectàrea de terreny, permet, en funció de les diferents èpoques de l'any, desenvolupar tot un conjunt d'activitats de manteniment que són molt senzilles i a l'hora necessàries.
- Elaboració de productes artesanals de cuina i decoració, en funció de l'època de l'any i d'acord amb l'activitat prevista de sortida a mercat (Pessebres, Hotels d'Insectes, paper cartró, mocadors, oli i vinagre amb herbes, centres de Nadal, ametlles de la padrina, cabell d'àngel, diferents melmelades i confitures, etc...
- Des del curs 17/18 compta amb una unitat de Bugaderia que té cura de la roba dels diferents serveis diürns i residencial D'ASPASIM.
- Secció de costura, on també en funció de les diferents èpoques de l'any i mercats de venda (Santa Llúcia, Sarrià, Pedralbes, Mercat solidari Plaça Catalunya, Sant Pons, , etc...) i encàrrecs s'elaboren diferents productes amb roba (Brodats de draps de cuina, agafadors, davantals, estovalles, tovalçons, etc) amb diferents motius referenciats en el costumari català, en la marca Barcelona, motius florals, fruiters, etc...

b) L'ajustament personal

Es evident que la tasca laboral, per se, malgrat sigui l'eix vertebrador i que dona sentit a la presència del jove al Taller, no tindria massa sentit sinó es complementés amb d'altres activitats que dotin de recursos, mitjans, equilibri i que en definitiva aportin qualitat de vida i majors graus d'humanització a la persona amb retard mental greu.

Aquesta àrea d'ajustament personal, doncs, consisteix en el conjunt d'activitats dirigides a l'usuari i que amb participació directa d'aquest, tenen

per objecte una habilitació estructural de la persona i una millora de la relació amb el seu intern i entorn.

En el nostre Taller Ocupacional, aquest conjunt d'activitats abraçarien les següents àrees:

- Esport (amb diferents equips de futbol, bàsquet, petanca i activitats adaptades), en aquesta àrea hi inclouríem l'activitat de piscina.
- Fisioteràpia
- Tallers alternatius també al Poble espanyol i carrer Canet (cuina, ceràmica, relaxació, Zumba.....)
- Manteniments d'hàbits i habilitats d'autonomia social i personal bàsiques, treballades en el context adient, MAI FORA DELS ESPAIS HABITUALS.
- Sistemes de comunicació alternatius.
- NNTT de la informació i comunicació
- Dinàmica grupal
- Activitats de lleure
- Activitats en entorns inclusius (biblioteca, Casa Orlandai, etc...)
- Vacances d'estiu integrades.

Voldríem destacar, també, que els grups del Centre Ocupacional, s'estructuren entorn al concepte d'integració interna i cercles d'amistat i col·laboració que hem comentat en l'apartat Escola. Insistim, si dins del nostre propi col·lectiu no respectéssim la diferència, seria una trista paradoxa.

c) Taller D'Artesania al Poble Espanyol

Donant un pas més en l'ajustament de l'organització i estructures del STO a les necessitats específiques de cadascun dels nostres usuaris i aportant nous elements en la seva normalització social. Des del curs 05-06 curs comptem amb un espai en el Poble Espanyol on podrem realitzar diferents activitats. La nostra intenció és que tots els nostres usuaris es beneficiïn directament d'aquest entorn, per això portarem a terme un sistema de rotació que ens possibilitarà oferir aquesta activitat a 36 persones.

Altre element important d'aquesta experiència és que ens permet mostrar a la societat, en un context completament obert i integrador el caràcter i

dimensió de les limitacions i capacitats que tenen els nostres usuaris, més enllà dels prejudicis existents, sorgits del propi desconeixement. Tindrem molt en compte aspectes estètics amb la finalitat de que l'impacte social d'aquesta activitat sigui el més positiu.

Aquest entorn és privilegiat per a treballar aspectes com:

- Proporcionar activitats de desenvolupament socio-emocional relacionades amb la confiança, autonomia, iniciativa, domini i identitat.
- Incrementar les activitats i conductes adaptatives.
- Fer i mantenir amics.
- Utilitzar habilitats socials adequades.
- Establir compromisos.
- Marc d'experiències emocionals d'assoliment, control i eficàcia.
- Percepció d'utilitat social.
- Oferir ajuda i ser ajudat per uns altres.

A través de:

- Utilització del transport públic.
- Participació en activitats recreatives o d'oci comunitàries.
- Utilització de serveis de la comunitat.
- Comprar i adquirir béns.
- Realització de treballs ocupacionals.
- Interactuar amb altres persones.
- Emprar edificis i llocs públics.

ELS SERVEIS RESIDENCIALS D'ASPASIM

Si bé des de l'antiga Casa Mora, s'havia proporcionat sempre un servei residencial de respir a les famílies, no fou fins l'any 1985 que s'endegà la primera llar a Vallvidrera. Amb un consens important entre professionals i família.

El nostre model de Llar s'emmarca en un desig de normalitzar i integrar la persona amb discapacitat intel·lectual greu en un context social i de vida adient. Així doncs, entenem que una Llar ha d'aproximar-se en la mesura del possible a un nucli convivencial familiar, on la persona hi arriba, interactua amb els seus companys i educadors, es distribueixen tasques i responsabilitats, es produeix un intercanvi amb els espais propis d'un barri (botigues, esplais, veïns, etc..)

La persona hi té, en definitiva un espai propi de vida i convivència , que és casa seva, amb una estreta coordinació tant amb la família com amb el centre diürn.

TIPUS DE SERVEI

- Actualment els 10 Serveis Residencials en funcionament, amb una població atesa de 70 persones i 2 educadors d'atenció directa a cada llar.

PRINCIPALS AREES D'INTERVENCIÓ

De cada usuari, els tutors de cada llar, amb l'ajut del coordinador general de servei i especialistes elaboren un Programa Individual on s'hi contempen les següents

ÀREES:

AREA DE SALUT: La salut de les persones que atenem és un eix de treball prioritari. Dins aquest àmbit treballem els aspectes relatius a la *salut física* (salut i seguretat, cura d'un mateix, higiene i alimentació, seguiment mèdic) i a la *salut emocional* (desenvolupament cognitiu, habilitats d'expressió i control de les emocions, autoconsciència, relacions amb l'entorn).

- AREA SOCIAL
- AREA DE COMUNICACIO
- AREA DE VIDA A LA LLAR
- AREA DE PROTECCIO I DEFENSA DE DRETS.
- AREA DE LLEURE COMUNITARI

MECANISMES DE COORDINACIO

La coordinació de totes les actuacions a dur a terme amb un usuari que utilitza els centres diürns i Residencials , exigeix una elevada interacció i intercanvi entre tots els professionals i família, a aquests efectes anualment es programen tots els instruments, escrits, registrats, reunions, etc per tal d'actuar amb gran coherència de criteri. El SOCIAL SIC com a eina de gestió integral TIC i terminals a cada Llar connectades en xarxa.

El nou paradigma que marca i marcarà el treball a dur a terme els propers anys amb persones amb Discapacitat intel·lectual, ens determina una dimensió nova que trasbalsa els constructes o suposicions inconscients entorn de la Deficiència mental, a partir de disciplines i teories psicologistes, biologistes i positivistes; fonamentades en models estadístics i patològics i que sempre han exclòs aquells factors causals que es troben en més amplis processos socials i polítics externs a l'individu.

En qualsevol cas, ja és hora de valorar els altres contextos socials, polítics i culturals que també han de tenir el seu lloc a fi d'ampliar la base disciplinar de l'educació Especial". No existeix cap argument que pugui justificar la seva dependència d'explicacions biologistes i psicologistes; a més, podríem afirmar que el coneixement objectiu de la Realitat NO EXISTEIX; en tot cas podria tractar-se d'un coneixement rebut en contemplar el món a través de la lent d'un paradigma particular o d'un conjunt de suposicions metateòriques.

Situem-nos, doncs com a tutors, en una posició molt crítica i qüestionem-nos tot el nostre coneixement, a partir d' un *canvi de xip necessari*. No ens capfiquem en tot el que de negatiu , feixuc i disharmònic te la persona amb discapacitat, sinó en les potencialitats, les possibilitats i les capacitats latents, en una tessitura d'aprenentatge perpetu i il·limitat que avançarà a partir dels suports i ajuts més o menys intensos, que la persona necessitarà en els seus diferents àmbits vitals, i tot això, només tindria sentit des d'una òptica d'entorn poc restrictiu i situacions funcionals d'aprenentatge que alliberin potencialitats.

BIBLIOGRAFIA

La informació més rellevant es troba a la pagina web: www.aspasim.es

ASPASIM (2014) . llibre de la Jornada tècnica l'Escola Inclusiva a Catalunya: "El repte d'aprendre" que tingué lloc el 3 d'abril.

Capellas, N ; Sans, L (1993). *Experiències de treball amb ordinador amb un nen autista. 2es.* Jornades Tècniques d'Educació Especial. Barcelona. APPS.

Capellas, N , Torres, J. (2012) . Discapacidad y contextos de intervenció. Capítulo 17 . Barcelona .ICE UB.

Capellas, N .(2014) . Plans individuals per aprendre junts. *El Diari de l'Educació.*

Capellas, N .(2018) . Ja som CEEPSIR.. i ara què?. *El Diari de l'Educació.*

Carbonell, E. (1996). Present i futur dels disminuïts profunds. recull II Jornades Catalanes: *L'atenció integral als Disminuïts psíquics profunds.* APINAS.

Carbonell. E, Busque. M, Diez. E, Estella. J, Fàbregas. T, Fontanet. R, Garcia. A, Gutierrez. M, Hernandez. LL, Orgue. A, Oller. LL, Plana. S, Ruf. J, Triado. E. (1999). *El Constructe de Qualitat de Vida.* Barcelona. Coordinadora de Tallers per a Minusvàlids Psíquics de Catalunya.

Carbonell, E ; Batllori C; Muñoz, J ; Saltó, A (2004) "*Inclusió Educativa d'alumnat amb greus barreres per a l'aprenentatge i la participació, també en l'ensenyament secundari*" . Suports vol.8 núm. 2 , p. 132-147.

Carbonell, E. (2005) "Adolescent , Família i IES -UNA EDUCACIÓ IMPOSSIBLE ? *Joan Boscà.* Núm.12

Carbonell, E. (2005) " Reflexions entorn de la Dependència" *La Torxa* núm 8 p.18-20.

Carbonell, E. (2006) "Adolescència, Agressivitat, rebel·lia i violència. *Joan Boscà.* Núm.13 p. 8-13

Carbonell, E. (2006) . "ASPASIM- Un modelo de atención comunitaria para personas con graves discapacidades psíquicas" . *Revista de Educación social vol. 5*

Carbonell, E (2006) . " Planificación Centrada en la Persona y Discapacidad: Barreras y oportunidades de mejora en Catalunya" . *Revista médica internacional sobre el Síndrome de Down* vol. 10 núm 1 p.13-16.

- Carbonell,E; Capellas,N; Creuheras,M ; Escudero,G ; Milian, M; (2007) “*Transformació d’un Centre d’Educació Especial en centre proveïdor de recursos per a la inclusió Educativa d’alumnat amb greus barreres a l’aprenentatge i participació. CEE ASPASIM 20 anys d’un procés.*” Àmbits de la Psicopedagogia , núm. 21. p.37-43,
- Carbonell, E (2009)- Els CEE i les noves funcions en les perspectives de l’educació inclusiva. *T.E- Informa CCOO*, num 307.
- Carbonell, E (2012) . En profunditat - L’escola inclusiva , una escola per a tothom. Butlletí d’Infància- DGAIA- núm.54 - Conselleria de Benestar Social i Família.
- Carbonell, E (2014) . El paper de les escoles d’educació especial en el camí cap a la inclusió. 21.03.2014 - *El Diari de l’Educació*.
- Carbonell, E (2014) . Condicions per a l’èxit de l’escola inclusiva. *Perspectiva Escolar* num 374. p. 14-19
- Carbonell, E (2014). *Discapacitat Intel·lectual: Del model rehabilitador al model de drets*. Butlletí de Bioètica. Núm. 14 .Conselleria de Sanitat Generalitat de Catalunya.
- Carbonell, E (2014). *Deu anys d’escola inclusiva* .Educació Social. Revista d’intervenció socioeducativa Núm. 58.
- Carbonell , E (2014).“L’escola inclusiva a Catalunya 2003-2014. Crònica d’una dècada d’avenços, sotracs, frenada i caiguda en picat”. Educació Social. Revista d’Intervenció Socioeducativa, 58, p. 77-96.
- Carbonell, E. (2017). *Escoles inclusives. Escoles de futur*. Barcelona. Associació de mestres Rosa Sensat. Col·lecció referents. Núm. 12
- Carbonell, E (2018). *Els reptes de l’Educació Inclusiva*. Una perspectiva des del món local. Observatori del Mon local. Diputació de Barcelona
- Carbonell, E (2018). *Innovació en una escola per a tothom*. Revista FAPEL.
- Gil, M.J (1993) . “La Socialització del nucli familiar” dins 2es. *Jornades tècniques d’educació especial*. APPS. Barcelona.
- Milian, M ; Ruf, J. (1994) “El context com a factor determinant per a una atenció integral”. dins de *Segones Jornades catalanes d’atenció a D.P. Profunds*. CCCP. Igualada.

Moreno, M.F; Martínez, S; Ruf, J .(1994). “L’autodirecció en el desenvolupament personal”, dins *Qualitat de vida i habitatge*. APPS. Barcelona.

Paret, N ; Giner. A; Monso, P; Plana,A (2010) *Avaluació de la transferència immediata de la formació en centre. Curs 2009-2010*.

Rojas , S (2003) . La autodeterminación en personas que necesitan apoyos generalizados en las diferentes areas de su vida. Departamento de Pedagogía. Universidad de Cantabria.

Rojas , S (2004). Autodeterminación y calidad de vida en personas discapacitadas. Experiencia desde un hogar de grupo- Tesis Doctoral . UAB.

Ruf, J. (2000). “La intervenció en un centre experimental d’ASPASIM d’atenció a infants amb greus trastorns en el seu desenvolupament”. *Educació Social*. Núm 16, pp 50-64.

Sebastian, C; Torres, D. (1993) . “El paper de les situacions d’intercanvi en el desenvolupament de la Capacitat Comunicativa” dins *2es. Jornades tècniques d’educació especial*. APPS. Barcelona.

Solè, N ; Piqueros, C. (1993). “Alternatives intermèdies en la integració escolar. dins *2es. Jornades tècniques d’educació especial*. APPS. Barcelona.

Altres materials ONLINE

Comunicació que presenta el treball realitzat a la zona de Ciutat Vella, com a iniciativa de la comissió del PFZ, per portar a terme l’avaluació de la transferència, factor clau per la millora de la formació.

<http://www.xtec.cat/crp-santcugat/tranferenciacrpciutatvella.pdf>

Biblioteca de Contes adaptats per alumnes amb nee. treball en grup altres escoles EE.
<http://bibliotecacontes.wikispaces.com>

Treball Pla Individualitzat ASPASIM-VIL.LA OLIMPICA
<http://213.176.163.146/web/curriculum/diversitat/plansind>

Presentació Expodidàctica 2012

http://punttic.cat/aulatac_2012/AulaTAC2012_DX.html
http://punttic.cat/aulatac_2012/NuriaParet/Aspasim_2011_2012.pdf

-----
Coordinadora Seminari TAC Sarrià - Sant
Gervasi. <http://conteseminari.wikispaces.com/home>

Presentació Blanquerna,
<https://docs.google.com/a/xtec.cat/file/d/0B2trOzubgzlGMzdiZjYyMmItOTYwOS00YzJmLTk1NDItMDRlNGU5MTQ2ZmYx/preview?hl=ca>

<http://aspasiminclusio.blogspot.com.es>

Web pels pares d'Aspasim amb recursos informàtics,

<https://sites.google.com/site/tacieducacioespecial/>

https://elpais.com/elpais/2018/07/18/mamas_papas/1531907328_876854.html?id_exter_no_rsoc=FB_CC